

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

16. července 2015 *

„Kasační opravný prostředek — Dumping — Dovoz některých hliníkových fólií pocházejících z Arménie, Brazílie a Číny — Přistoupení Arménské republiky ke Světové obchodní organizaci (WTO) — Článek 2 odst. 7 nařízení (ES) č. 384/96 — Slučitelnost s Dohodou o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (GATT)“

Ve věci C-21/14 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 16. ledna 2014,

Evropská komise, zastoupená J.-F. Brakelandem, M. Franço a T. Maxian Ruschem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

podporovaná

Evropským parlamentem, zastoupeným D. Warinem a A. Auersperger Matičem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

vedlejším účastníkem,

příčemž dalšími účastníky řízení jsou:

Rusal Armenal ZAO, se sídlem v Jerevanu (Arménie), zastoupená B. Evtimovem, avocat,

žalobkyně v prvním stupni,

Rada Evropské unie, zastoupená S. Boelaert a J.-P. Hixem, jako zmocněnci, ve spolupráci s B. O'Connorem, solicitor, a S. Gubelem, avocat, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen a K. Jürimäe, předsedové senátů, A. Rosas, E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal, J. L. da Cruz Vilaça (zpravodaj) a C. Lycourgos, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

* Jednací jazyk: angličtina.

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 10. února 2015,

po vypořádání stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 23. dubna 2015,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Evropská komise domáhá, aby Soudní dvůr zrušil rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 5. listopadu 2013, Rusal Armenal v. Rada (T-512/09, EU:T:2013:571, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zrušil nařízení Rady (ES) č. 925/2009 ze dne 24. září 2009 o uložení konečného antidumpingového cla a o konečném výběru prozatímně uloženého cla na dovoz některých hliníkových fólií pocházejících z Arménie, Brazílie a Čínské lidové republiky (Úř. věst. L 262, s. 1, dále jen „sporné nařízení“), v rozsahu, v němž se týká společnosti Rusal Armenal ZAO (dále jen „Rusal Armenal“).

Právní rámec

Právo WTO

- 2 Rozhodnutím Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986–1994) (Úř. věst. L 336, s. 1; Zvl. vyd. 11/21, s. 80), schválila Rada Evropské unie Dohodu o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), podepsanou v Marrákéši dne 15. dubna 1994, jakož i dohody uvedené v přílohách 1, 2 a 3 této dohody (společně dále jen „dohody WTO“), mezi něž patří Všeobecná dohoda o clech a obchodu 1994 (Úř. věst. 1994, L 336, s. 11, dále jen „GATT 1994“) a Dohoda o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994 (Úř. věst. 1994, L 336, s. 103; Zvl. vyd. 11/21, s. 91, dále jen „antidumpingová dohoda“).

GATT 1994

- 3 Článek VI odst. 1 GATT 1994 stanoví:

„Smluvní strany uznávají, že dumping, jímž se zboží jedné země uvádí na trh druhé země za cenu nižší, než je jeho normální hodnota, je zavrhnutíhodný, působí-li, nebo hrozí-li způsobit podstatnou újmu výrobnímu odvětví existujícímu na území smluvní strany, nebo zdržuje-li citelně vybudování domácího výrobního odvětví. Pro účely tohoto článku bude výrobek považován za uváděný na trh dovozní země za cenu nižší, než je jeho normální hodnota, jestliže cena výrobku vyváženého z jedné země do druhé

- a) je nižší než při běžném obchodu srovnatelná cena obdobného výrobku, určeného pro spotřebu ve vývozní zemi;

[...]“

- 4 Druhé dodatkové ustanovení k čl. VI odst. 1 GATT 1994, uvedené v příloze I ke GATT 1994, stanoví:

„Uznává se, že v případě dovozů ze země, která má úplný nebo v podstatě úplný monopol a kde jsou všechny domácí ceny stanoveny státem, mohou vzniknout zvláštní potíže při srovnávání cen pro účely odstavce 1 a že v takových případech mohou dovážející smluvní strany považovat za nutné přihlédnout k tomu, že přesné srovnání s domácími cenami v takové zemi nebude vždy vhodné.“

Antidumpingová dohoda

- 5 Článek 2 antidumpingové dohody, nadepsaný „Zjišťování dumpingu“, stanoví:

„2.1 Pro účely této Dohody může být výrobek považován za dumpingový, tj. uvedený na trh jiné země za cenu nižší, než je normální hodnota, jestliže vývozní cena výrobku, vyváženého z jedné země do druhé, je nižší, než je při běžném obchodu srovnatelná cena obdobného výrobku, určeného pro spotřebu ve vývozní zemi.

2.2 Jestliže nejsou žádné prodeje obdobného výrobku při běžném obchodu na domácím trhu vývozní země nebo když pro zvláštní situaci na trhu nebo nízký objem prodejů na domácím trhu vývozní země [...] takové prodeje nedovolují řádné srovnání, dumpingové rozpětí bude určeno srovnáním se srovnatelnou cenou obdobného výrobku, vyváženého do některé třetí země za předpokladu, že tato cena je reprezentativní, nebo srovnáním s výrobními náklady v zemi původu, zvýšenými o rozumnou částku, představující administrativní, prodejní a všeobecné náklady a zisk.

[...]

2.7 Tento článek se nedotýká druhého Dodatkového ustanovení k odstavci 1 článku VI v příloze I ke GATT 1994.“

Unijní právo

Základní nařízení

- 6 V době rozhodné z hlediska skutkového základu sporu byla ustanovení upravující přijímání antidumpingových opatření Evropskou unií obsažena v nařízení Rady (ES) č. 384/96 ze dne 22. prosince 1995 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství (Úř. věst. 1996, L 56, s. 1; Zvl. vyd. 11/10, s. 45), naposledy pozměněném nařízením Rady (ES) č. 2117/2005 ze dne 21. prosince 2005 (Úř. věst. L 340, s. 17, dále jen „základní nařízení“). Základní nařízení bylo zrušeno nařízením Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 22. prosince 2009 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství (Úř. věst. L 343, s. 51).
- 7 Body 5 a 7 odůvodnění základního nařízení zněly následovně:

„(5) vzhledem k tomu, že nová antidumpingová dohoda [...] obsahuje nová a podrobná pravidla, zejména pro výpočet dumpingu, postupy pro zahájení a provádění šetření, včetně zjišťování a zpracování informací, zavádění prozatímních opatření, zavádění a vybírání antidumpingových cel, doby trvání a přezkumu antidumpingových opatření, jakož i zveřejňování informací v souvislosti s antidumpingovými šetřeními; že s ohledem na množství změn a aby bylo zajištěno řádné a transparentní uplatňování nových pravidel, měla by být ustanovení nových dohod co nejvíce přejata do právních předpisů Společenství;

[...]

(7) vzhledem k tomu, že se při zjišťování běžné hodnoty pro země bez tržního hospodářství jeví jako účelné stanovit pravidla pro výběr vhodné třetí země s tržním hospodářstvím, která má být pro tento účel používána, a pro případ, že nelze zajistit vhodnou třetí zemi, stanovit, že běžná hodnota může být určena jiným vhodným způsobem.“

8 Článek 1 odst. 2 uvedeného nařízení stanovil, že výrobek „je považován za dumpingový, jestliže je vývozní cena výrobku vyváženého do Společenství nižší, než je při běžném obchodu srovnatelná cena obdobného výrobku určeného pro spotřebu ve vývozní zemi“.

9 Za účelem zjištění dumpingu stanovil čl. 2 odst. 1 až 7 základního nařízení pravidla pro výpočet běžné hodnoty. Zatímco v souladu s čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení se běžná hodnota zakládala obvykle na cenách ve vývozní zemi, v případě dovozů ze zemí bez tržního hospodářství počítal odstavec 7 tohoto článku s použitím takzvané „metody srovnatelné země“. Podle posledně uvedeného ustanovení:

„a) V případě dovozů ze zemí bez tržního hospodářství [(Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Severní Korea, Kyrgyzstán, Moldávie, Mongolsko, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán)] se běžná hodnota určí na základě ceny nebo početně zjištěné hodnoty ve třetí zemi s tržním hospodářstvím nebo ceny, za niž se prodává výrobek z takové třetí země do jiných zemí včetně Společenství, nebo v případě, že to není možné, na jakémkoli jiném přiměřeném základě, včetně ceny skutečně zaplacené nebo kterou je třeba zaplatit za obdobné výrobky ve Společenství, která se v případě nutnosti náležitě opraví o přiměřené ziskové rozpětí.

[...]

b) V rámci antidumpingového šetření dovozů z Čínské lidové republiky, Vietnamu a Kazachstánu, jakož i jakékoli jiné země bez tržního hospodářství, která je členem WTO k datu zahájení šetření, se běžná hodnota určí podle odstavců 1 až 6, pokud se prokáže na základě řádně odůvodněných žádostí jednoho nebo více výrobců, na něž se vztahuje šetření, a v souladu s kritérii a postupy uvedenými v písmenu c), že při výrobě nebo prodeji daného obdobného výrobku převažují pro výrobce nebo více výrobců podmínky tržního hospodářství. V opačném případě se použije písmeno a).

c) Žádost podle písmene b) musí být podána písemnou formou a musí být doložena dostatečnými důkazy o tom, že výrobce působí v podmínkách tržního hospodářství, tzn. jsou-li splněna následující kritéria:

- společnosti rozhodují o ceně, nákladech a o vstupech, včetně např. surovin, nákladů na technologie a pracovní síly, výroby, prodeje a investic na základě tržních signálů odrážejících nabídku a poptávku a bez zásadních zásahů státu v této záležitosti; přitom se musí náklady nejdůležitějších vstupů zakládat na tržní hodnotě,
- společnosti disponují jednoznačným a jasným účetnictvím prověřeným nezávislými auditory v souladu s mezinárodními účetními standardy a používaným ve všech oblastech,
- výrobní náklady a finanční situace společností nepodléhají podstatnému zkreslení způsobenému bývalým systémem netržního hospodářství, zejména pokud jde o odpisy aktiv, jiné odpisy, výměnný obchod a zaplacení započtením,
- společnosti podléhají právním předpisům o úpadku a o vlastnictví, které zaručují právní jistotu a stabilitu pro fungování společností,

a

- převod směnných kursů se provádí podle tržních kursů.

[...]“

- 10 V případě použití čl. 2 odst. 7 písm. a) základního nařízení mohlo být v souladu s čl. 9 odst. 5 základního nařízení v případě vývozců, kteří splňovali určité podmínky stanovené posledně uvedeným ustanovením, stanoveno individuální clo.

Nařízení (ES) č. 2238/2000

- 11 Body 3 až 6 odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 2238/2000 ze dne 9. října 2000, kterým se mění nařízení č. 384/96 (Úř. věst. 257, s. 2; Zvl. vyd. 11/10, s. 132), znějí:

„(3) Článek 2 odst. 7 [základního] nařízení [...] stanoví, že [...] běžná hodnota [se] určí v souladu s pravidly platnými v zemích s tržním hospodářstvím, pokud se prokáže, že při výrobě nebo prodeji daného obdobného výrobku převažují pro výrobce nebo více výrobců podmínky tržního hospodářství.

(4) Reformní proces [...] ve Vietnamu a v Kazachstánu zásadně změnil jejich národní hospodářství a způsobil vznik množství společností, pro něž převládají podmínky tržního hospodářství. Tyto [...] země se v důsledku toho vzdálily od hospodářských poměrů, jež daly podnět k použití metody srovnatelných zemí.

(5) Antidumpingová praxe Společenství by měla být přizpůsobena tak, aby byly zohledněny změněné hospodářské podmínky [...].

(6) Je rovněž vhodné udělit stejné zacházení dovozům z takových zemí, které jsou členy [WTO] k datu zahájení příslušného antidumpingového šetření.“

Skutečnosti předcházející sporu

- 12 Rusal Armenal je společností vyrábějící a vyvážející hliníkové produkty, která od roku 2000 sídlí v Arménii.

- 13 V návaznosti na stížnost podanou dne 28. května 2008 zahájila Komise antidumpingové řízení týkající se dovozu některých hliníkových fólií pocházejících z Arménie, Brazílie a Číny. Společnost Rusal Armenal zpochybnila použitelnost čl. 2 odst. 7 základního nařízení v projednávané věci, zejména s ohledem na to, že dne 5. února 2003 Arménská republika přistoupila k Dohodě o zřízení Světové obchodní organizace podepsané v Marrákeši dne 15. dubna 1994. Rusal Armenal kromě toho požádala, aby jí byl přiznán status společnosti působící v tržním hospodářství (dále jen „status STH“) nebo aby s ní bylo zacházeno individuálně ve smyslu čl. 9 odst. 5 základního nařízení.

- 14 Dne 7. dubna 2009 přijala Komise nařízení (ES) č. 287/2009 o uložení prozatímního antidumpingového cla na dovoz některých hliníkových fólií pocházejících z Arménie, Brazílie a Čínské lidové republiky (Úř. věst. L 94, s. 17). Jako srovnatelná země pro účely výpočtu běžné hodnoty pro vyvážející výrobce, jimž nebyl přiznán status STH, bylo určeno Turecko.

- 15 Pokud jde o přiznání statusu STH společnosti Rusal Armenal, Komise uvedla, že Arménskou republiku nelze pokládat za tržní hospodářství, jelikož je zmíněna v poznámce pod čarou v základním nařízení, na kterou odkazuje čl. 2 odst. 7 písm. a) tohoto nařízení. Komise kromě toho dospěla k závěru, že Rusal Armenal nesplňuje kritéria týkající se účetnictví a výrobních nákladů uvedená v druhé a třetí odrážce čl. 2 odst. 7 písm. c) uvedeného nařízení. Co se týče výpočtu dumpingového rozpětí, Komise usoudila, že Rusal Armenal splňuje podmínky pro individuální zacházení.

- 16 Dne 24. září 2009 přijala Rada sporné nařízení, kterým toto posouzení ze strany Komise potvrdila. Pokud jde konkrétně o závěr, že společnosti Rusal Armenal musí být odmítnut status STH, bod 20 odůvodnění tohoto nařízení uvádí, že „Arménie je výslovně zmíněna v poznámce k čl. 2 odst. 7 písm. a) základního nařízení jako jedna ze zemí bez tržního hospodářství“, že „[p]lostup v případě vyvážejících výrobců v zemích bez tržního hospodářství, které jsou členy WTO, stanoví čl. 2 odst. 7 písm. b)“, a že „[t]oto šetření je s uvedenými ustanoveními plně v souladu“.
- 17 Za těchto podmínek bylo na základě čl. 1 odst. 2 sporného nařízení uloženo na dovoz některých výrobků z hliníku vyráběných společnostmi Rusal Armenal konečné antidumpingové clo ve výši 13,4 %.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 18 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 21. prosince 2009 se Rusal Armenal domáhala zrušení sporného nařízení.
- 19 Na podporu své žaloby uvedla Rusal Armenal pět žalobních důvodů. Pouze první, námitku protiprávnosti vznesenou na základě článku 277 SFEU, vycházející z porušení čl. 2 odst. 7 základního nařízení, čl. 2 odst. 1 až 6 tohoto nařízení, jakož i článků 2.1 a 2.2 antidumpingové dohody, Tribunál přezkoumal, a má tedy význam pro účely tohoto kasačního opravného prostředku.
- 20 V rámci tohoto prvního žalobního důvodu společnost Rusal Armenal s cílem odůvodnit možnost unijního soudu přezkoumat legalitu z hlediska článku 2 antidumpingové dohody zdůraznila, že podle judikatury Soudního dvora tato možnost existuje, pokud unijní akt výslovně odkazuje na konkrétní ustanovení WTO nebo pokud Unie zamýšlela splnit zvláštní povinnost, kterou má v rámci WTO, a uvedla, že bod 5 odůvodnění uvedeného nařízení odkazuje na tuto dohodu a toto nařízení bylo přijato s cílem provést v unijním právu mezinárodní závazky, které pro unijní orgány vyplývají z tohoto článku antidumpingové dohody.
- 21 Společnost Rusal Armenal v podstatě uvedla, že výjimka zavedená v čl. 2 odst. 7 základního nařízení se na ni nevztahuje, jelikož tato výjimka není v souladu s článkem 2.7 antidumpingové dohody ve spojení s druhým dodatkovým ustanovením k čl. VI odst. 1 GATT 1994, uvedeným v příloze I GATT 1994. Tím, že zavedl v případě dovozu z Arménie výjimku, kterou posledně uvedená ustanovení nestanoví, porušil čl. 2 odst. 7 základního nařízení obecný režim podle článků 2.1 a 2.2 antidumpingové dohody, pokud jde o zjišťování dumpingu.
- 22 Napadeným rozsudkem Tribunál prvnímu žalobnímu důvodu vyhověl, a sporné nařízení tedy v rozsahu, v němž se týká společnosti Rusal Armenal, zrušil.

Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

- 23 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 24. dubna 2014 bylo povoleno vedlejší účastenství Evropského parlamentu na podporu návrhových žádání Komise.
- 24 Komise a Rada navrhují, aby Soudní dvůr:
- napadený rozsudek zrušil;
 - zamítl první žalobní důvod obsažený v žalobě podané k Tribunálu;
 - vrátil věc zpět Tribunálu, aby rozhodl o druhém až pátém žalobním důvodu, a
 - rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

- 25 Rusal Armenal navrhuje, aby byl kasační opravný prostředek zamítnut a Komisi a Radě byla uložena náhrada nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 26 Komise na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje tři důvody.

K prvnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že Tribunál rozhodl ultra petita

Argumentace účastníků řízení

- 27 Svým prvním důvodem kasačního opravného prostředku Komise tvrdí, že napadený rozsudek je stížen vadou spočívající v nesprávném právním posouzení v rozsahu, v němž Tribunál rozhodl o námitce protiprávnosti týkající se čl. 2 odst. 7 základního nařízení, vznesené společností Rusal Armenal v žalobě v prvostupňovém řízení.
- 28 Podle Komise vzala společnost Rusal Armenal tuto námitku v replice v prvostupňovém řízení zpět, takže obsah prvního důvodu její žaloby k Tribunálu byl napříště omezen pouze na porušení zásady konformního výkladu ze strany Rady.
- 29 Rusal Armenal s argumentací Komise nesouhlasí.

Závěry Soudního dvora

- 30 Je třeba uvést, že přezkum všech úvah uvedených společností Rusal Armenal v písemnostech předložených Tribunálu neumožňuje učinit závěr, že tato společnost vzala v průběhu řízení zpět námitku protiprávnosti čl. 2 odst. 7 základního nařízení, vznesenou na základě článku 277 SFEU.
- 31 Z uvedených úvah totiž vyplývá, že Rusal Armenal navrhla, aby Tribunál prohlásil, že čl. 2 odst. 7 základního nařízení se v projednávané věci nepoužije, jelikož výpočet běžné hodnoty podle pravidel týkajících se dovozů ze zemí bez tržního hospodářství v jejím případě je v rozporu s čl. 2 odst. 1 až 6 uvedeného nařízení, jakož i články 2.1 a 2.2 antidumpingové dohody, a dále že společnost Rusal Armenal se ve své replice v prvostupňovém řízení nadále výslovně dovolávala článku 277 SFEU a pouze upřesnila svou argumentaci v tomto ohledu.
- 32 Za těchto podmínek je třeba první důvod projednávaného kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněný.

Ke druhému důvodu, vycházejícímu z toho, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že cílem čl. 2 odst. 7 základního nařízení je provést zvláštní závazky převzaté v rámci WTO

Argumentace účastníků řízení

- 33 Svým druhým důvodem kasačního opravného prostředku Komise v zásadě Tribunálu vytýká, že nezohlednil rozsudek Nakajima v. Rada (C-69/89, EU:C:1991:186), když na základě úvah uvedených v bodech 36 a 53 až 55 napadeného rozsudku rozhodl, že unijní normotvůrce zamýšlel přijetím čl. 2 odst. 7 základního nařízení splnit zvláštní závazky založené článkem 2 antidumpingové dohody

a druhým dodatkovým ustanovením k čl. VI odst. 1 GATT 1994, uvedeným v příloze I GATT 1994. Tribunál se tak neprávem domníval, že mu přísluší zkoumat legalitu čl. 2 odst. 7 tohoto nařízení s ohledem na pravidla dohod WTO.

- 34 Komise v tomto ohledu tvrdí, že posledně uvedené ustanovení má zavést „zvláštní režim tržního hospodářství“ vztahující se na hospodářství procházející transformací na tržní hospodářství. Tento zvláštní režim, namísto toho, aby vycházel ze znění uvedených pravidel dohod WTO, je součástí politické strategie Unie, která má odměnit úsilí, jež vynaložily země se státně řízenou obchodní politikou, a podpořit provádění hospodářských reforem zeměmi v procesu transformace, jakož i liberalizaci obchodu.
- 35 Rusal Armenal poukazuje na to, že kritérium, které Komise prosazuje za účelem určení rozsahu soudního přezkumu ze strany unijního soudu ve světle pravidel dohod WTO, je nesprávně založeno pouze na tom, zda unijní normotvůrce zamýšlel provést zvláštní závazky převzaté v rámci WTO. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že je třeba rovněž zkoumat, zda dotčený unijní akt výslovně odkazuje na konkrétní ustanovení práva WTO, přičemž znění bodu 5 odůvodnění základního nařízení umožňuje učinit závěr o existenci takového odkazu.
- 36 Rusal Armenal má každopádně za to, že unijní normotvůrce přijetím ustanovení článku 2 uvedeného nařízení o výpočtu běžné hodnoty skutečně zamýšlel provést – v podstatě totožná – ustanovení článku 2 antidumpingové dohody, jakož i druhé dodatkové ustanovení k čl. VI odst. 1 GATT 1994, uvedené v příloze I GATT 1994, na které článek 2.7 antidumpingové dohody odkazuje. Tento závěr podle ní v podstatě vyplývá zprv z bodu 5 odůvodnění téhož nařízení, zadruhé z neexistence kritérií unijního práva pro přiznání statusu země s tržním hospodářstvím, která by se odchylovala od tohoto druhého dodatkového ustanovení, a zatřetí ze skutečnosti, že akty upravující přistoupení Arménské republiky k WTO nestanoví žádnou možnost odchýlit se od článků 2.1 a 2.2 antidumpingové dohody.

Závěry Soudního dvora

- 37 Úvodem je třeba připomenout, že ustanovení mezinárodní dohody, jejíž stranou je Unie, se lze dovolávat na podporu žaloby na neplatnost aktu unijního sekundárního práva nebo námitky vycházející z protiprávnosti takového aktu pouze za dvojí podmínky, že povaha a systematika této dohody tomu nebrání a že tato ustanovení jsou z hlediska svého obsahu bezpodmínečná a dostatečně přesná (viz zejména rozsudek Rada a další v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P až C-403/12 P, EU:C:2015:4, bod 54 a citovaná judikatura). Takových ustanovení se lze dovolávat před unijním soudem jako kritéria k posouzení legality unijního aktu pouze tehdy, jsou-li obě tyto podmínky kumulativně splněny.
- 38 Co se týče dohod WTO, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že tyto dohody s ohledem na svou povahu a strukturu v zásadě nepatří k normám, ve vztahu k nimž lze přezkoumávat legalitu aktů unijních orgánů (viz zejména rozsudky Portugalsko v. Rada, C-149/96, EU:C:1999:574, bod 47; Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121, bod 39, a LVP, C-306/13, EU:C:2014:2465, bod 44).
- 39 Soudní dvůr v tomto ohledu konkrétně uvedl, že pokud by měl soulad unijního práva s pravidly WTO zajišťovat přímo unijní soud, zákonodárné nebo výkonné unijní orgány by byly zbaveny rozhodovacího prostoru, který mají podobné orgány obchodních partnerů Unie. Je totiž nesporné, že některé smluvní strany, mezi něž patří nejvýznamnější obchodní partneři Unie, vyvodily ve světle předmětu a cíle dohod WTO právě ten závěr, že tyto dohody nepatří mezi normy, ve vztahu k nimž jejich soudní orgány přezkoumávají legalitu pravidel vnitrostátního práva. Pokud by byl takový nedostatek reciprocity připuštěn, mohl by ohrozit rovnováhu při uplatňování pravidel WTO (viz zejména rozsudky Portugalsko v. Rada, C-149/96, EU:C:1999:574, body 43 až 46; FIAMM a další v. Rada a Komise, C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, bod 119, jakož i LVP, C-306/13, EU:C:2014:2465, bod 46).

- 40 Nicméně ve dvou výjimečných situacích, které vyplývají z úmyslu unijního normotvůrce omezit si svůj rozhodovací prostor při uplatňování pravidel WTO, Soudní dvůr připustil, že unijnímu soudu přísluší přezkoumat případně legalitu unijního aktu a aktů přijatých k jeho provedení z hlediska pravidel dohod WTO.
- 41 Jedná se zaprvé o případ, kdy Unie zamýšlela splnit zvláštní závazek přijatý v rámci těchto dohod, a zadruhé o případ, kdy dotčený akt unijního práva výslovně odkazuje na konkrétní ustanovení těchto dohod (v tomto smyslu zejména rozsudky *Fediol v. Komise*, 70/87, EU:C:1989:254, body 19 až 22; *Nakajima v. Rada*, C-69/89, EU:C:1991:186, body 29 až 32; *Biret a Cie v. Rada*, C-94/02 P, EU:C:2003:518, bod 73, jakož i *Rada a další v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, C-401/12 P až C-403/12 P, EU:C:2015:4, bod 56).
- 42 V projednávané věci je třeba připomenout, že Tribunál v bodě 36 napadeného rozsudku rozhodl v souvislosti s přezkumem postavení antidumpingové dohody v unijním právním řádu a poté, co uvedl, že z bodu 5 odůvodnění základního nařízení vyplývá, že Unie přijala toto nařízení ke splnění svých mezinárodních závazků, že prostřednictvím článku 2 uvedeného nařízení, nadepsaného „Stanovení dumpingu“, zamýšlela Unie provést zvláštní povinnosti vyplývající z článku 2 antidumpingové dohody, který se rovněž týká zjišťování dumpingu.
- 43 Za těchto podmínek je třeba ověřit, zda, jak tvrdí Komise, je napadený rozsudek stížen vadou spočívající v nesprávném právním posouzení v rozsahu, v němž dospěl v souvislosti s čl. 2 odst. 7 základního nařízení k uvedenému závěru.
- 44 V tomto ohledu je třeba především uvést, že Soudní dvůr v některých případech uznal, že antidumpingový systém WTO může představovat výjimku z obecné zásady, že unijní soud nemůže přezkoumávat legalitu aktů unijních orgánů z hlediska jejich slučitelnosti s pravidly dohod WTO (v tomto smyslu viz rozsudky *Nakajima v. Rada*, C-69/89, EU:C:1991:186, body 29 až 32; *Petrotub a Republica v. Rada*, C-76/00 P, EU:C:2003:4, body 55 a 56, jakož i *Rada a další v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, C-401/12 P až C-403/12 P, EU:C:2015:4, bod 59).
- 45 Nicméně k tomu, aby byla v konkrétním případě taková výjimka připuštěna, je ještě třeba, aby bylo právně dostačujícím způsobem prokázáno, že zákonodárce projevil svůj úmysl provést do unijního práva zvláštní povinnost převzatou v rámci dohod WTO.
- 46 Jak uvedla generální advokátka v bodě 42 svého stanoviska, není pro tento účel dostačující, že z odůvodnění dotčeného unijního aktu obecně vyplývá, že byl přijat s přihlédnutím k mezinárodním závazkům Unie. Je naopak nezbytné, aby z konkrétního napadeného ustanovení unijního práva bylo možné dovodit, že toto ustanovení má provést do unijního práva konkrétní povinnost vyplývající z dohod WTO.
- 47 Co se týče čl. 2 odst. 7 základního nařízení, je třeba bez dalšího uvést, že toto ustanovení, v návaznosti na to, co uvádí bod 7 odůvodnění téhož nařízení, zavádí zvláštní režim stanovící podrobná pravidla pro výpočet běžné hodnoty v případě dovozů ze zemí bez tržního hospodářství, mezi něž patří Arménie. V souvislosti s těmito dovozy uvedené ustanovení v písmeně a) stanoví, že běžná hodnota se určí na základě ceny nebo početně zjištěné hodnoty ve třetí zemi s tržním hospodářstvím nebo ceny, za niž se prodává výrobek z takové třetí země do jiných zemí včetně Unie, nebo v případě, že to není možné, na jakémkoli jiném přiměřeném základě, včetně ceny skutečně zaplacené nebo ceny, kterou je třeba zaplatit, za obdobné výrobky v Unii, která se v případě nutnosti náležitě opraví o přiměřené ziskové rozpětí. Totéž ustanovení nadto v písmeně b) uvádí, že v rámci antidumpingového šetření dovozů z jakékoli země bez tržního hospodářství, která je členem WTO k datu zahájení šetření, se běžná hodnota určí podle odstavců 1 až 6 tohoto ustanovení, pokud se prokáže, že při výrobě nebo prodeji daného obdobného výrobku převažují pro výrobce nebo více výrobců podmínky tržního hospodářství uvedené v písmeně c).

- 48 V tomto ohledu je třeba uvést, že v čl. 2 odst. 7 základního nařízení je vyjádřen úmysl unijního normotvůrce zaujmout v této oblasti přístup vlastní unijnímu právnímu řádu.
- 49 Jak totiž vyplývá z preambule nařízení č. 2238/2000, kterým se mění základní nařízení, pravidla stanovená v čl. 2 odst. 7 základního nařízení vztahující se na dovozy ze zemí bez tržního hospodářství, které jsou členy WTO, jsou založena na tom, že v návaznosti na provedené hospodářské reformy se v těchto zemích objevily podniky působící za podmínek tržního hospodářství.
- 50 Vzhledem k tomu, že antidumpingová dohoda neobsahuje specifická pravidla týkající se takové kategorie zemí, nelze přitom přiřadit pravidla, která jsou uvedena v čl. 2 odst. 7 základního nařízení a týkají se dovozů ze zemí bez tržního hospodářství, které jsou členy WTO, k pravidlům vymezeným v článku 2 antidumpingové dohody. Z toho plyne, že uvedené ustanovení základního nařízení nelze považovat za opatření, které má zajistit provedení zvláštní povinnosti převzaté v rámci WTO v unijním právním řádu.
- 51 Článek 2.7 antidumpingové dohody, vykládaný ve spojení s druhým dodatkovým ustanovením k čl. VI odst. 1 GATT 1994, uvedeným v příloze I GATT 1994, na které odkazuje, nemůže takový závěr zpochybnit. Toto druhé dodatkové ustanovení se totiž vedle toho, že nestanoví žádné přesné pravidlo pro výpočet běžné hodnoty, vztahuje pouze na případy zemí, které mají úplný nebo v podstatě úplný monopol a kde jsou všechny domácí ceny stanoveny státem.
- 52 Uvedený závěr nemůže vyvrátit ani to, že bod 5 odůvodnění základního nařízení uvádí, že pravidla antidumpingové dohody by měla být „co nejvíce“ přejata do unijního práva. Jak uvedla generální advokátka v bodech 44 a 46 svého stanoviska, tento výraz je totiž třeba chápat v tom smyslu, že i když unijní normotvůrce zamýšlel při přijetí základního nařízení zohlednit pravidla antidumpingové dohody, neprojevil úmysl přistoupit k provedení každého z těchto pravidel v uvedeném nařízení. Závěr, že účelem čl. 2 odst. 7 základního nařízení je splnit zvláštní závazky, které vyplývají z článku 2 antidumpingové dohody, se tedy rozhodně nemůže opírat pouze o znění tohoto bodu odůvodnění.
- 53 Za takových okolností je třeba konstatovat, jak uvedla generální advokátka v bodech 50 a 51 svého stanoviska, že unijní normotvůrce využil, pokud jde o výpočet běžné hodnoty u dovozů ze zemí bez tržního hospodářství, které jsou členy WTO, své zákonodárné pravomoci, přičemž zvolil přístup vlastní unijnímu právnímu řádu, a nelze tudíž prokázat úmysl unijního normotvůrce splnit prostřednictvím přijetí čl. 2 odst. 7 základního nařízení zvláštní povinnosti, které vyplývají z článku 2 antidumpingové dohody.
- 54 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že Tribunál se tím, že rozhodl jinak, dopustil nesprávného právního posouzení.
- 55 Za těchto podmínek je třeba druhému důvodu projednávaného kasačního opravného prostředku vyhovět.
- 56 Napadený rozsudek je tedy třeba zrušit v plném rozsahu, aniž je třeba zkoumat třetí důvod, který uplatňuje Komise na podporu svého kasačního opravného prostředku, týkající se porušení obecné zásady institucionální rovnováhy.

K žalobě podané k Tribunálu

- 57 Podle článku 61 statutu Soudního dvora Evropské unie, je-li opravný prostředek opodstatněný, zruší Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu a může vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Tribunálu k rozhodnutí.

- 58 V projednávaném případě má Soudní dvůr za to, že je třeba vydat konečné rozhodnutí o prvním důvodu žaloby podané společností Rusal Armenal a znějící na zrušení sporného nařízení.
- 59 V tomto ohledu je třeba uvést, že ani jedna z obou výjimečných situací uvedených v bodě 41 tohoto rozsudku nebyla v projednávané věci zjištěna. Jak bylo konstatováno v bodě 53 tohoto rozsudku, úmysl unijního normotvůrce splnit prostřednictvím přijetí čl. 2 odst. 7 základního nařízení zvláštní povinnosti, které vyplývají z článku 2 antidumpingové dohody, nelze prokázat. A dále čl. 2 odst. 7 uvedeného nařízení neodkazuje výslovně na žádné konkrétní ustanovení antidumpingové dohody, přičemž obecný odkaz na ustanovení této dohody v bodě 5 odůvodnění tohoto nařízení je sám o sobě nedostačující k učinění závěru o existenci takového odkazu (v tomto smyslu viz rozsudky Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121, bod 52; FIAMM a další v. Rada a Komise, C-120/06 P a C-121/06 P, EU:C:2008:476, body 113 a 144, jakož i Rada a další v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P až C-403/12 P, EU:C:2015:4, bod 58).
- 60 Za těchto podmínek musí být první důvod žaloby podané společností Rusal Armenal a znějící na zrušení sporného nařízení zamítnut, jelikož zákonodárce pověřil unijní soud přezkumem legality výpočtu běžné hodnoty v případě výrobků společnosti Rusal Armenal pouze z hlediska čl. 2 odst. 7 základního nařízení.
- 61 Nicméně vzhledem k tomu, že Tribunál nepřezkoumal druhý až pátý žalobní důvod, které společnost Rusal Armenal uplatnila na podporu své žaloby na neplatnost, má Soudní dvůr za to, že stav řízení nedovoluje, aby ve věci rozhodl.
- 62 Věc je tedy třeba vrátit zpět Tribunálu, aby rozhodl o tomto druhém až pátém žalobním důvodu.

K nákladům řízení

- 63 Vzhledem k tomu, že se věc vrací zpět Tribunálu, je třeba stanovit, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Rozsudek Tribunálu Evropské unie Rusal Armenal v. Rada (T-512/09, EU:T:2013:571) se zrušuje.**
- 2) Věc se vrací zpět Tribunálu Evropské unie, aby rozhodl o žalobních důvodech, o nichž nerozhodl.**
- 3) O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy.